

JAPONYA'DA ULUSAL GÜVENLİK SORUNSAĞI: PKK ÖRNEĞİ

The Question of National Security in Japan:
The Case of PKK

TÜRKİYE ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Makale Geliş Tarihi: 09.12.2024

Makale Kabul Tarihi: 28.05.2025

Araştırma Makalesi

Künye: Temiz, S. (2025). Japonya'da ulusal güvenlik sorunsalı: PKK örneği. *TÜRKAD*, 2 (3), s. 45-68.

Süleyman TEMİZ*

* Doç. Dr. Iğdır Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Iğdır/Türkiye.

suleyman.temiz@igdir.edu.tr

ORCID: 0000-0002-4439-4035

Content of this journal is licensed under
a Creative Commons Attribution-
Noncommercial 4.0 International License.

Özet

Japonya'da ulusal güvenlik sorunsalı, tarihsel olarak hem iç kaynaklı krizlerin hem de küresel güvenlik dinamiklerinin etkisiyle evrilmiştir. Özellikle 1995 yılında Tokyo metrosunda gerçekleştirilen sarın gazı saldırısı, Japon toplumunun terör olgusuna karşı duyarlılığını derinleştirmiş; bu olayın ardından terörle mücadele politikaları, devletin güvenlik önceliklerinin merkezine yerleşmiştir. Bu çerçevede Japonya, yalnızca doğrudan tehdit oluşturan örgütlere değil, potansiyel risk taşıyan yapılanmalara ve onlarla ilişkili olabilecek topluluklara karşı da önleyici bir güvenlik anlayışı benimsemektedir. Son yıllarda, Japonya'daki Kürt topluluğunun görece görünür hâle gelmesi, bu bağlamda dikkat çeken bir gelişme olmuştur. Özellikle Saitama Eyaleti'ndeki Kawaguchi ve Warabi gibi bölgelerde Kürt kökenli göçmenlerin karıştığı münferit adli olaylar, kamu düzenine ilişkin şikâyetler ve toplu hareket etme pratiklerinin yerel halk tarafından tehdit olarak algılanması, bu topluluğun negatif bir şekilde kodlanmasına yol açmıştır. Bununla birlikte, Japon güvenlik birimlerinin dikkatini çeken en önemli hususlardan biri, bazı Kürt bireylerin ve yapıların PKK lehine para toplama, propaganda yapma ya da örgütle doğrudan ilişkili etkinlikler düzenleme yönündeki faaliyetleridir. Bu tür girişimler, Japon kamuoyunda teröre destek veren yabancı unsurlar söylemini yeniden gündeme taşımış; özellikle kültürel etkinlik kisvesi altında yürütülen bazı faaliyetlerin, Japon değer sistemiyle uyumadığı ve güvenlik tehdidi oluşturabileceği yönünde tartışmalar ortaya çıkmıştır. Kürt topluluğu içinde yer alan bazı bireylerin kolluk kuvvetlerine karşı kayıtsız tavırları, kamu düzeni kurallarına riayet etmemeleri ve grupsal hareketlilikleri de güvenlik birimlerinin dikkatini çeken etkenler arasında yer almaktadır. Bu çalışma, Japonya'da PKK'nın örgütsel faaliyetlerinin kapsamını, Kürt topluluğunun bu faaliyetlere olan doğrudan veya dolaylı tutumlarını ve Japonya'nın ulusal güvenlik stratejileri içinde PKK'ya yönelik geliştirdiği politikaları kapsamlı bir biçimde analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Japonya, PKK, Ulusal Güvenlik, Terör, Göç.

Abstract

The national security paradigm in Japan has historically evolved under the influence of both domestic crises and global security dynamics. In particular, the 1995 sarin gas attack on the Tokyo subway by the Aum Shinrikyo cult significantly heightened public sensitivity to terrorism and brought counterterrorism policies to the forefront of the national security agenda. In this context, Japan has adopted a precautionary security approach not only toward organizations posing direct threats but also toward groups and communities with potential links to such entities. In recent years, the growing visibility of the Kurdish population in Japan—especially in areas such as Kawaguchi in Saitama Prefecture—has emerged as a focal point of concern. Isolated criminal incidents involving Kurdish individuals, frequent public complaints related to noise, improper waste disposal, or group gatherings, and perceived challenges to public order have contributed to the formation of negative stereotypes about this community. More significantly, what has drawn the attention of Japanese security authorities are reports indicating that certain members of the Kurdish community have been involved in fundraising, propaganda dissemination, or organizing events in support of the PKK, which is recognized internationally as a terrorist organization. Such activities have reignited public discourse on foreign nationals allegedly supporting terrorism within Japan. Moreover, cultural events claimed to be held under the pretext of community engagement have been criticized for conflicting with Japanese social norms and values, thereby raising concerns over potential radicalization. Additional contributing factors to increased scrutiny include perceived indifference toward law enforcement, noncompliance with civic norms, and a tendency toward collective action, which are viewed by some segments of society as disruptive to public order. This study aims to examine the scope of PKK-related activities in Japan, the Kurdish community's stance toward the organization, and the policies Japan has formulated in response to perceived security threats associated with the PKK.

Keywords: Japan, PKK, National Security, Terrorism, Immigration.

Giriş

Japonya'da terör olayları söz konusu olduğunda, kamuoyunun dikkatini çeken en önemli örnekler arasında, 1970'lerdeki Japon Kızıl Ordusu tarafından gerçekleştirilen uluslararası terör eylemleri ve 1995'te Aum Şinrikyo tarikatı tarafından Tokyo metrosuna düzenlenen sarin gazı saldırısı yer almaktadır. Bu tür olaylar, yalnızca Japonya'nın güvenlik sistemine değil, aynı zamanda toplumun terör tehdidine dair algısına da derin etkilerde bulunmuştur. Ancak, 2001 yılının Eylül ayında ABD'de meydana gelen terör saldırıları Japonya'nın terörle mücadele politikalarında yeni bir dönüm noktası olmuştur. Bu olay, yalnızca ABD'de değil, dünya genelinde güvenlik politikalarının gözden geçirilmesine neden olmuş, Japonya da bu gelişmelerden bağımsız kalamamıştır. Terörle mücadeleye dair yaklaşımda niteliksel değişiklikler yaşanmış ve bu değişim, yalnızca

yasal düzenlemelerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda toplumsal ve siyasal düzeyde de hissedilmiştir.

Terörle mücadele kavramı, farklı aktörler ve bağlamlarda farklı anlamlar taşıyabilmektedir. Kavramın içeriği, büyük ölçüde onu uygulayan ülkenin siyasi rejimine, toplumsal yapısına ve dış politika yönelimine bağlı olarak şekillenebilmektedir. Örneğin, Batı ülkelerinde terörle mücadele çoğu zaman özgürlüklerin kısıtlanması pahasına güvenlik önlemlerinin artırılmasını içeren bir güç politikası yaklaşımıyla ilişkilendirilirken, Japonya’da bu tür bir doğrudanlık uzun süre gözlemlenmemiştir. Japonya’nın terörle mücadele konusundaki yaklaşımı, tarihsel olarak yumuşak ve olay bazlı olmuş, geniş kapsamlı ve uzun vadeli stratejiler geliştirilmemiştir. Terör olaylarına verilen tepkiler genellikle geçici önlemler düzeyinde kalmış ve sistematik bir güvenlik doktrini oluşturulamamıştır. Bu durum, Japonya’nın iç güvenlik politikalarının süreklilik ve tutarlılık açısından sınırlı kaldığını da göstermektedir. Ancak 1995’teki Tokyo metrosu saldırısı, bu tutumda önemli bir kırılma noktası meydana getirmiştir. Bu eylem, Japonya’nın iç güvenliğinde ciddi açıklar bulunduğunu gözler önüne sermiştir. Bu olay sonrasında hükümet, yalnızca yasal düzenlemeleri değil, aynı zamanda bilgi toplama, kriz yönetimi ve istihbarat sistemlerini de gözden geçirme ihtiyacı duymuştur. Fakat tüm bu değişimlere rağmen, Japonya’nın terörle mücadele politikaları hâlâ Batı tarzı önleyici güvenlik anlayışından farklı bir çizgide kalmaya devam etmektedir. Japonya’da güvenliğe yönelik yaklaşımlar genellikle toplumsal istikrar ve yaşam kalitesinin korunması gibi normatif değerlerle birlikte ele alınmış, devletin müdahalesi bu değerlere zarar vermeyecek şekilde sınırlandırılmıştır. Bunun temelinde, Japon toplumunun savaş sonrası dönemde geliştirdiği barışçıl anayasal düzen ve güvenlik felsefesi yatmaktadır (Nasu, 2019).

2001’de ABD’de gerçekleşen terör saldırıları, Japonya’nın güvenlik politikalarında önemli bir değişim sürecini tetiklemiştir. Özellikle bu saldırıların ardından ABD’nin terörizme karşı küresel savaş çağrısı, Japonya üzerinde ciddi bir dış politika baskısı meydana getirmiştir (Fukushima, 2017). Japonya, müttefiki ABD ile olan ilişkilerini korumak ve uluslararası toplumda güvenlik alanında aktif bir rol üstlenmek amacıyla çeşitli adımlar atmak zorunda da kalmıştır. Bu doğrultuda Japonya hükümeti 2001 yılının Ekim ayında Terörle Mücadele Özel Önlemler Yasası’nı kabul etmişti. Bu yasa, Japonya Öz Savunma Kuvvetleri’nin (JÖSK) uluslararası iş birlikleri çerçevesinde lojistik destek sağlamasına olanak tanımakta ve anayasanın savaş karşıtı ilkesiyle çelişmeyecek şekilde formüle edilmişti. Özellikle Hint Okyanusu’nda ABD öncülüğündeki operasyonlara yakıt ikmali gibi destekler sunulması bu yasanın uygulama alanlarından biri olmuştur (Kliman, 2006).

Bu yasal düzenleme, Japonya’nın geleneksel savaş dışı devlet imajını koruma çabaları ile ABD’nin liderliğinde yürütülen güvenlik çabalarına katkı sağlama arasındaki dengeyi yansıtmaktadır. Bu süreçte Japonya, askeri müdahalelerden kaçınarak diplomatik

ve lojistik destek sağlamaya öncelik vermiştir. Bu yaklaşım, Japonya'nın anayasal sınırlılıklarını korurken, aynı zamanda uluslararası sorumluluklarını da yerine getirmeye çalıştığını göstermektedir. Ayrıca 2001 sonrası dönemde Japonya, iç güvenlik düzenlemelerinde de çeşitli adımlar atmıştır. Havaalanı ve liman güvenlik önlemlerinin artırılması, istihbarat paylaşımı mekanizmalarının güçlendirilmesi, yasa dışı göçmenlikle mücadeleyle yönelik uygulamaların sıkılaştırılması bu çerçevede değerlendirilebilir. Ancak bu önlemler, Avrupa ve ABD'deki gibi geniş kapsamlı iç tehditlere karşı önleyici tedbirler düzeyine ulaşmamıştır. Japonya'da temel hak ve özgürlüklerin korunması ön planda tutulmuş ve devletin müdahalesi, orantılılık ilkesi çerçevesinde sınırlandırılmıştır. Bu dönemde Japon hükümeti, terörle mücadelede uluslararası iş birliği ve hukuk devleti ilkelerini temel alan bir yaklaşımı benimsediğini sıkça vurgulamıştır. Bu durum, Japonya'nın küresel güvenlik ortamındaki konumunu, yalnızca askeri güce değil, normatif değerlere dayalı bir aktör olarak inşa etmeye çalıştığını da göstermektedir.

1. İç Politikada Güvenlik Sorunsalı

11 Eylül sonrasında Japonya'da yalnızca dış politika düzeyinde değil, iç siyaset alanında da güvenlik konuları yoğun biçimde tartışılmaya devam etmiştir. Bu süreçte, hükümetin güvenlik politikaları kamuoyunda daha görünür hâle gelmiş; medya, siyasal partiler ve akademi çevreleri bu konuya artan bir ilgi göstermiştir. Böylece terörle mücadele, artık yalnızca dış politika bağlamında değil, iç politikada da önemli bir gündem maddesi hâline gelmiştir. Bu bağlamda, Junichiro Koizumi (2001-2006) başbakanlığındaki hükümet, güvenliğin kamu yararı ile ilişkilendirilerek kamuoyuna sunulmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Koizumi hükümeti, terörle mücadeleyi yalnızca ABD ile ittifak ilişkileri çerçevesinde değil, Japon toplumunun güvenlik ihtiyacına verilen bir yanıt olarak da konumlandırmıştır (Cronin, 2005). Bu durum, hükümetin güvenlik politikalarını iç kamuoyuna meşru bir biçimde sunmasına olanak da tanımıştır.

Ancak bu dönemde Japonya'daki kamuoyu, Batı ülkelerinde gözlemlenen güvenlik devleti yönelimlerine karşı daha temkinli yaklaşmıştır. Gerek akademik çevrelerde gerekse medya organlarında, güvenliğin artırılması adına bireysel özgürlüklerin kısıtlanmasına dair kaygılar sıkça dile getirilmiştir. Bu da hükümetin güvenlik politikalarının toplumsal meşruiyetini sağlamak için daha dikkatli bir söylem geliştirmesine neden olmuştur. Ayrıca, bu dönemde kriz yönetimi kavramı siyasal söylemde öne çıkmaya başlamıştır. Özellikle Tokyo metrosu saldırısından sonra yerel yönetimlerin, hastanelerin ve güvenlik birimlerinin kriz anlarına hazırlıklı olmaları gerektiği yönünde bir kamuoyu beklentisi de oluşmuştur. Bu çerçevede, afet ve terör saldırılarına yönelik acil müdahale sistemlerinin geliştirilmesi bir öncelik hâline gelmiştir. Koizumi hükümetinin proaktif güvenlik yaklaşımı, aynı zamanda anayasal sınırlılıklar içinde yeni bir güvenlik normunun inşa edilmeye çalışıldığını da göstermektedir. Ancak bu süreçte Japon kamuoyunun, güvenlik politikalarının olağanüstü hâl mantığına dayanmasına karşı belirgin bir direnç sergilediği de gözlemlenmiştir. Bunun yanında, iç politikada da çeşitli

tartışmalar yaşanmıştır. Terörle mücadele özel yasası gibi düzenlemelerin, anayasada öngörülen savaş dışı ulus ilkesiyle ne derece bağdaştığı meselesi, hukukçular ve siyaset bilimciler arasında ciddi tartışmalara neden olmuştur. Bu durum, Japonya’da anayasal normların dış politika ile ne kadar esneyebileceği sorusunu da gündeme taşımıştır (Ushiyama, 2023).

Ayrıca, Japonya’nın uluslararası güvenlik iş birliklerine katılımı, yalnızca anayasal çerçevede değil, aynı zamanda kamuoyu desteği açısından da sınırlılıklar taşımaktadır (Rinehart, 2013). Yapılan kamuoyu yoklamalarında, Japon halkının büyük çoğunluğunun barışçıl politikaların sürdürülmesinden yana olduğu, güvenlik politikalarında ise temkinli bir yaklaşımı benimsediği görülmektedir (Midford, 2011). Bu bağlamda, hükümetin güvenlik politikalarında atabileceği adımlar, yalnızca dışsal baskılarla değil, aynı zamanda iç demokratik meşruiyet zemininde de sınırlanmaktadır. Japonya’nın istihbarat kapasitesine yönelik eleştiriler de dikkate değerdir. Güvenlik uzmanları, Japonya’nın terörle mücadelede etkili istihbarat mekanizmalarına sahip olmadığını, bu nedenle özellikle uluslararası tehditlere karşı hazırlıksız olduğunu belirtmektedir (Kobayashi, 2015). Bu bağlamda, bilgi toplama, analiz ve paylaşım sistemlerinin yetersizliği, Japonya’nın güvenlik zafiyetleri arasında sayılmaktadır. Son olarak, Japonya’nın geliştirdiği güvenlik politikalarının genellikle reaktif bir nitelik taşıdığı, yani belirli olaylara yanıt olarak geliştirildiği ve uzun vadeli stratejik bir vizyona sahip olmadığı yönünde eleştiriler öne çıkmıştır (Nakatsuji, 2022). Bu durum, Japonya’nın küresel güvenlik mimarisinde istikrarlı bir aktör olma potansiyelini sınırlayan bir unsur olarak da değerlendirilmektedir.

2. Japonya’nın Terörle Yüzleşmesi: Tokyo Metro Saldırısı

İkinci Dünya Savaşı’ndaki yenilgisinin üzerinden neredeyse seksen yıl geçmiş olmasına rağmen Japonya, günümüzde gelişmiş dünyanın önde gelen ekonomik güçlerinden biri olmasının yanı sıra, Doğu Asya’daki üç demokratik devletten biridir. 1947 Anayasası ile uluslararası anlaşmazlıkların çözümünde kuvvet kullanma veya tehdidinden feragat etmiş olan Japonya, bu anayasal hüküm sayesinde dünyanın en barışçıl ülkelerinden biri hâline gelmiştir. 11 Eylül saldırıları tüm dünya da olduğu gibi Japonya’da da büyük bir şaşkınlık yaşatmıştır. Bu olayların hemen ardından, ABD’nin doğu yakasında meydana gelen şarbon salınımı ile ülke bir kez daha sarsılmıştır. Bu gelişmeler, yalnızca 1995 yılında Tokyo’da yaşananları hatırlatmakla kalmamış, aynı zamanda terörizmin yeni bir çağa girdiğine dair bir uyarı işlevi görmüştür; bu bağlamda sarin saldırısı yalnızca bir başlangıç olmuştur.

Pek çok ülke gibi Japonya da onlarca yıldır terörizmin etkilerini deneyimlemiştir. 1969 ile 1989 yılları arasında 200’den fazla bombalı saldırı yaşanırken, 1978 ile 1990 yılları arasında yaklaşık 700 terörle ilişkili kundaqlama vakası (çoğunlukla molotofkokteyli gibi yanıcı maddeler kullanılarak) meydana gelmiştir. Japonya’daki terör saldırılarının büyük çoğunluğu yerli terörist gruplar tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu gruplar,

siyasi yelpazenin her iki ucunda yer almakta olup; aşırı sol (Chukaku-Ha) ve aşırı sağ (Seikijuku) örneklerini içermektedir. Sol görüşlü bir grup olan Japon Kızıl Ordusu, yalnızca Japonya içinde değil, 1970 ve 1980'li yıllarda başka ülkelerde de terör eylemleri gerçekleştirmiştir (Katayama, 1989).

Çoğu durumda Japonya'daki terör eylemleri, hükümetin belirli yasa ve politikalarına ya da Japon şirketlerinin uygulamalarına yönelik siyasi karşıtlıkla ilişkilidir. Örneğin, ABD askeri güçlerinin Japonya'daki varlığına ya da Tokyo dışındaki Narita Havalimanı'nın genişletilmesine karşı duyulan tepki, 1990'larda çeşitli terör saldırılarına neden olmuştu. Bazı durumlarda ise terörizmin temeli, marjinal dini inançlara dayanmaktadır. 1990'lı yıllarda Japonya'daki en etkili terörist gruplardan biri ise Aum Şinrikyo olarak bilinen Oumu tarikatıydı. Bu grup, yalnızca Japonya'yı değil, tüm dünyayı ele geçirmeyi hedeflemişti (Nishida, 2001). Bu terör eylemlerinin hedefleri genellikle siyasi, ticari ya da sembolik öneme sahip yapılar ya da mekânlar olmuş, kurbanlar ise çatışmaya dâhil olmayan siviller olup, saldırı anlarında modern yaşamın gündelik faaliyetleriyle meşgul olan sıradan kişilerdi.

Japonya'nın terörizmle deneyimi, diğer ülkelere kıyasla görece sınırlı olsa da bu durum ülkenin ulusal güvenlik ve terörle mücadele yaklaşımını şekillendirmiştir. Japonya'da münferit siyasi şiddet olayları sıkça görülmüştü. Örneğin, 1932'deki 15 Mayıs Olayı'nda aşırı milliyetçi subaylar Başbakan Inukai Tsuyoshi'yi suikastla öldürmüş, 1930'larda Kan Birliği Örgütü (League of Blood) liberal siyasetçileri ve iş insanlarını hedef almıştı. Ancak modern terörizm, Japonya'da esas olarak savaş sonrası dönemde belirginleşmiştir. 1970'li ve 1980'li yıllarda Japon Kızıl Ordusu (JKO) adlı aşırı solcu militan grup ortaya çıkmış; 1972'de İsrail'deki Lod Havalimanı saldırısı ve 1974'te Lahey'deki Fransız Büyükelçiliği baskını gibi uluslararası faaliyetlerle tanınmıştı. Küresel devrim ideolojisini benimseyen JKO, farklı örgütlerle ittifak kurarak Japonya'nın ulusötesi terörizmle bağlantı kurmasına yol açmıştı (Sakurai, 2006). 20 Mart 1995 tarihinde ise Japonya, tarihindeki en ciddi terör saldırılarından birini yaşamıştır. Aum Şinrikyo adlı dinî bir tarikatın üyeleri tarafından gerçekleştirilen Tokyo metro sarin gazı saldırısı, yalnızca Japonya için değil, aynı zamanda küresel güvenlik anlayışı açısından da kilometre taşlarından biri olmuştur. Bu saldırı, gelişmiş bir ülkede kitlesel imha silahlarının sivillere karşı kullanılabileceğini açıkça göstermiş ve toplumsal bir travmaya yol açmıştır.

Saldırı, sabah saatlerinde Tokyo'nun yoğun metro hatlarında eş zamanlı olarak gerçekleştirilmişti. Tarikat üyeleri, plastik torbalara doldurdukları sarin gazını çeşitli hatlardaki vagonlarda delerek sızdırmışlardı. Hedef alınan beş metro hattı, hükümet binalarının bulunduğu Kasumigaseki bölgesinde birleşmekteydi. Bu stratejik seçim, saldırının yalnızca sivilleri değil, aynı zamanda devlet mekanizmasını da hedef aldığını göstermektedir. 13 kişi hayatını kaybetmiş, yaklaşık 6.000 kişi gazdan etkilenerek zarar görmüştü. Kurbanlar arasında metro çalışanları, yolcular ve yardım ekipleri de yer almak-

taydı. Olayın ardından Tokyo'daki ulaşım sistemleri felç olmuş, halk arasında büyük bir panik yaşanmıştı. Japonya gibi suç oranı düşük, istikrarlı bir toplumda böylesi bir saldırının gerçekleşmesi, ülke genelinde güvenlik algısını köklü biçimde değiştirmiştir (Tsuchiya, 1996).

Saldırının failleri kısa süre içinde tespit edilmişti. Aum Şinrikyo tarikatının lideri Shoko Asahara ve çok sayıda üye, planlama ve uygulama sürecine doğrudan katılmışlardı. Daha sonra Asahara, kendisini Mesih ilan etmiş ve kıyametin yaklaştığına inanan bir söylem de geliştirmişti. Tarikat, bilim ile dinsel öğeleri birleştiren karmaşık bir yapıya sahipti ve kendi laboratuvarlarında kimyasal silah üretme kapasitesine ulaşmışlardı. 2004 yılında Asahara ve diğer üst düzey üyeler idam cezasına çarptırılmış, cezalar 2018 yılında infaz edilmiştir (Hashizume, 2018).

Tokyo saldırısı, Japonya'da sadece güvenlik politikalarını değil, aynı zamanda dinî organizasyonlara yönelik denetimleri, yeni tarikatlara karşı kamu duyarlılığını ve terörle mücadele stratejilerini de derinden etkilemiştir. Ayrıca bu olay Japon kamuoyunda psikolojik bir kırılma meydana getirmiş, bireysel radikalleşme ve örgütlü şiddet olgusunun tartışılmasına yol açmıştır. Japonya'daki bu saldırı bir son olmamıştır. Geçtiğimiz çeyrek asırdır meydana gelen pek çok saldırı az sayıda ya da hiç yaralanmaya yol açmamıştır. Bu durum, birçok saldırının asıl amacının büyük can kayıpları meydana getirmekten ziyade toplumda korku oluşturmak olduğunu göstermektedir. Zira çok sayıda yaralı veya ölüme yol açan olaylar, aynı zamanda acil durum yönetim sistemleri açısından büyük zorlukları da beraberinde getirmektedir.

3. PKK'nın Duyulması

1990'ların başlarında, çoğunluğu Türkiye'den gelen bir grup Kürt mülteci Japonya'ya sığınma talebinde bulundu. O dönemde, Japonya'nın sığınma ve göç politikalarını eleştiren kişi ya da sivil toplum örgütü sayısı oldukça azdı. Ancak 2004 yılında Göçmenlik Bürosu'nun bir eylemi kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Adalet Bakanlığı'nın o yılın temmuz ayında, Kürt sığınmacıların geldiği bazı kasabaları da içeren bir saha araştırması yapmak üzere Göçmenlik Bürosu yetkililerinden oluşan bir heyeti Türkiye'ye gönderdiği ortaya çıktı. Heyetin Türkiye ziyareti kamuya duyurulmamıştı; ancak Japonya'da çok sayıda Kürt sığınma başvurusunun reddine karşı açılan bir idari dava sürecinde heyetin hazırladığı raporun Tokyo Bölge Mahkemesi'ne sunulmasıyla bu bilgi, Ağustos 2004'te kamuoyuna sızdı. Mahkeme nihayetinde bu heyetin topladığı kanıtları delil olarak kabul etti ve 2005 yılında Kürt sığınmacıların başvurularını reddeden kararını bu doğrultuda verdi. Ancak sığınmacıların geldikleri ülkelerde bu şekilde soruşturma yapılması, daha önce benzeri pek görülmemiş bir uygulamaydı (Shimbun, 2024).

Japonya'da PKK ve Kürt topluluğuna yönelik farkındalık, özellikle 2024 yılında yaşanan gelişmelerle birlikte artmıştır. Bu süreçte, Japonya Temsilciler Meclisi'nde Liberal Demokrat Partisi üyesi Hitoshi Matsubara'nın girişimiyle, PKK'nın ülkedeki faali-

yetleri gündeme taşınmıştır (Daily Sabah, 2024). Mecliste, PKK'ya fon sağlayan kişi ve kuruluşlara yönelik önemli adımlar atılmış ve terör örgütünün varlıklarının dondurulmasına ilişkin yasa onaylanmıştır. Japon gazeteci Ishii Takaaki, Japonya'da yaşayan bazı Kürt gruplarının Nevruz etkinliklerinde PKK'yı övdüğünü, PKK bayrakları salladığını ve PKK marşları söylediğini belirterek, bu durumun Japon kamuoyunda rahatsızlık oluşturduğunu ifade etmiştir (Ishii, 2024). Japon kamuoyu, genellikle dışa kapalı ve düzeni önemseyen bir yapıya sahiptir. Bu nedenle yabancı toplulukların siyasi eylemleri, çoğunlukla endişeyle karşılanır. Medyada bu tarz haberler, kamuoyunda olumsuz bir algıya yol açmakta ve göçmenlere yönelik daha temkinli bir bakış açısını beslemektedir.

Japonya Dışişleri Bakanı Yoko Kamikawa, uluslararası güvenlik politikaları çerçevesinde yaptığı bir değerlendirmede, yabancı terör örgütlerinin Japonya'daki varlıklarına ve faaliyetlerine karşı daha dikkatli ve kapsamlı bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini vurgulamıştı. Bu açıklama, özellikle PKK'nın Japonya'da son yıllarda artan kültürel ve politik faaliyetleri bağlamında değerlendirilmiştir. Kamikawa, PKK'nın yalnızca Türkiye için değil, küresel anlamda da tehdit oluşturan bir yapı olduğunu ve Japonya'nın da bu tehdide karşı gerekli önlemleri almakla yükümlü olduğunu da ifade etmiştir (Daily Sabah, 2024).

Kamikawa'nın dikkat çektiği önemli bir diğer konu ise Japonya'da yaşayan Kürt topluluğunun bazı üyeleri aracılığıyla yürütülen faaliyetlerin zaman zaman PKK lehine propagandaya dönüşmesi olmuştur. Özellikle Nevruz kutlamaları gibi kültürel etkinlikler sırasında, PKK bayraklarının açılması, örgütü yücelten sloganların atılması ve sembolik askeri marşların kullanılması gibi eylemler, kamu düzeni ve Japonya'nın tarafsızlık ilkeleri açısından ciddi bir endişe kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Kamikawa, Japonya'nın uluslararası hukuk ve terörle mücadele standartları çerçevesinde hareket ettiğini belirterek, PKK'nın finansal ve lojistik faaliyetlerinin yakından izlenmesi gerektiğini ifade etmiştir (Daily Sabah, 2024). Bu kapsamda Japon hükümeti, terör örgütlerinin mal varlıklarının dondurulmasını öngören bir yasal düzenlemeyi de onaylamıştır. Bu adım, yalnızca PKK'yı değil, El Kaide, IŞİD ve benzeri yapıları da kapsayan daha geniş bir güvenlik politikasının parçasıdır.

Bakan Kamikawa'nın bu açıklamaları, Japonya'nın terörle mücadele politikalarının yalnızca iç güvenliğe değil, aynı zamanda dış ilişkilerdeki hassas dengelere ne ölçüde önem verdiğini de göstermektedir. Özellikle Türkiye ile olan diplomatik ilişkiler göz önüne alındığında, Japonya'nın PKK konusunda dikkatli bir dil ve denge politikası izlemeye çalıştığı da anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Japonya, hem insan haklarına saygılı göçmen politikalarını sürdürebilmek hem de ülke içindeki radikal unsurların denetimini sağlamak arasında hassas bir denge kurmaya çalışmaktadır. Kamikawa'nın ifadeleri, bu dengenin korunması adına istihbarat ve güvenlik birimlerinin koordineli çalışmasının sürdürüleceğine işaret etmektedir.

Aum Şinrikyo sonrasında büyük çaplı bir saldırı yaşanmamış olsa da, terörizmin küresel niteliği yeni güvenlik risklerini beraberinde getirmiştir. Bu riskler arasında Japonya

için PKK'da yer almaktadır. Türkiye, ABD ve AB tarafından terör örgütü olarak tanı-
nan PKK, Japonya'da da varlık gösterdiği artık kabul edilmektedir. Japonya'daki Kürt
topluluğu, yaklaşık 2.000–3.000 kişiden oluşmakta ve çoğunlukla Türkiye'den gelen
sığınmacı ve göçmenlerden meydana gelmektedir. Tokyo ve Nagoya gibi şehirlerde ya-
şayan Kürtler, Japonya'nın son derece katı iltica politikaları nedeniyle hukuki belirsiz-
lik içinde yaşamaktadır. Japonya tarafından 2022 yılında iltica başvurularının yalnızca
%0,5'i kabul edilmiştir (Omata, 2015).

PKK'nın Japonya'daki faaliyetleri düşük profilli ancak süreklilik arz etmektedir. Bazı
haberlerde, PKK'ya bağlılık gösteren paravan kuruluşlar ve yasal işletmeler aracılığıyla
bağış toplandığı da belirtilmiştir. Örneğin, Tokyo'daki Kürtlere ait bazı lokantaların,
kültürel etkinlik adı altında para topladığı bilinmektedir. PKK, çeşitli broşürler ve ya-
yınlarla propaganda faaliyetlerinde bulunmakta; özellikle Nevruz gibi etkinliklerde dü-
zenlediği gösterilerle kamuoyunun desteğini kazanmaya çalışmaktadır. Sosyal medya
kampanyaları ise hem Japon aktivistleri hem de Kürt topluluğu hedeflemektedir. Doğ-
rudan militan toplama faaliyetleri nadir olsa da vatansız statüsündeki Kürtler arasındaki
mağduriyet duyguları kullanılarak, Suriye ya da Irak'taki PKK bağlantılı gruplara katı-
lım teşvik edilmektedir. PKK, Japonya'yı Türkiye'yi insan hakları ihlalleriyle suçladığı
kampanyalar için bir platform olarak da kullanmaktadır. Dikkat çekici bir unsur ise
2000'li yılların başlarına kadar Japonya'da spesifik terörle mücadele yasalarının bu-
lunmaması nedeniyle bu tür faaliyetlerin engellenmesinde zorluk yaşanmış olmasıdır.
Ancak, doğrudan şiddet içeren eylemler kaydedilmemiştir. PKK, Japonya'yı bir lojistik
merkez olarak değerlendirmekte, operasyonel üs olarak kullanamamaktadır.

Japon güvenlik güçleri, Kürt topluluklarını gözetim altında tutmuş; PKK bağlantılı
yapılarla ilişkili olduğu değerlendirilen kuruluşlara baskınlar düzenlemiştir. 2010 yı-
lında, Tokyo merkezli bir grubun PKK ile ilişkili bir yapıya para aktardığı şüphesiyle
polis soruşturma başlatmıştı. Delil yetersizliği nedeniyle tutuklamalar gerçekleşmese
de özellikle Türkiye'nin Asya'daki PKK yapılanmalarına dair istihbarat paylaşımından
sonra gözetim faaliyetleri artmıştır. Türkiye, Japonya'dan PKK faaliyetlerini kısıtlama-
sını defalarca talep etmiştir (Bozkuş, 2024). Bu konuda diplomatik ilişkiler ve ticaret
hacmi de kullanılmıştır. NATO üyeliği üzerinden sağlanan ikili istihbarat iş birlikleri
kritik bir öneme de sahiptir. Ayrıca Japonya, ABD ve AB ile terör finansmanının ta-
kibi konusunda da ortak çalışmalarda bulunmaktadır. 1993 yılından bu yana Japonya
PKK'yı terör örgütleri listesinde tutuyordu. Ancak PKK, 2022 yılında listeden aniden
çıkarıldı (Sankei, 2023). Ardından ise Türkiye'nin tepkisi üzerine tekrar listeye eklendi.
Ardından Japonya, PKK'nın faaliyetleri ve terör örgütü durumu hakkında bir değişikli-
ğe gidilmediğini de ifade etmiştir (Altun, 2023).

PKK'nın Japonya'daki faaliyetlerine ilişkin medya haberleri oldukça sınırlıdır; bu
durum örgütün düşük profilli varlığını yansıtmaktadır. Ancak bazı insan hakları örgüt-
leri, Kürt kültürel faaliyetlerinin terörizmle karıştırıldığı gerekçesiyle Japon hükümeti-

ni eleştirmektedir. Siyasi arenada görüşler ise farklıdır: muhafazakâr kesimler göçmen politikalarının sıkılaştırılmasını savunurken, bazı siyasetçiler ise radikalleşmenin kökenine inmek için mülteci politikalarında reform çağrısı yapmaktadır. Japonya'da yasal düzenlemeler ve uluslararası iş birlikleri, doğrudan tehditleri azaltmış olsa da, Kürt topluluğunun hukuki ve sosyal kırılganlığı, radikalleşme açısından risk oluşturmaktadır. Küresel terörizm evrilmeye devam ederken, Japonya'nın PKK ile yaşadığı deneyim, ulusötesi tehditlerle mücadelede dikkat, diplomasi ve sosyo-hukuki duyarlılığın önemini vurgulamaktadır.

3.1. Nasıl Ortaya Çıktı

İlk olarak yukarıda da ifade edilen Göçmenlik Bürosu heyetinin Türkiye ziyareti sırasında sığınmacılara dair bilgilerin gizliliği ihlal edildiğine dair haberler çıktı. Bu gelişmeler daha önce kamuoyunda fazla yer bulamayan Kürt sığınmacılar konusunun Japonya'da ilk kez geniş çapta tartışılmasına neden oldu. Bazı ulusal gazeteler, heyetin Türkiye ziyareti sırasında Japon yetkililerin Kürt sığınmacılara ait kişisel bilgileri Türk makamlarına ilettiklerini, ayrıca bu kişilerin ailelerini Türk polisi ve askerlerinin eşliğinde ziyaret ettiklerini haber yaptı.* Bu uygulamalar büyük tartışmalara yol açtı. Birçok Japon, bu kişilerin Türkiye'ye döndüklerinde zulme uğrama risklerinin olduğunu savundu ve bazı sivil toplum kuruluşları tarafından da bu eylemler kınandı. Kürt sığınmacıları temsil eden avukatlar ile Japon Avukatlar Federasyonu, hükümetin bu tutumuna karşı kamuoyunu harekete geçirmek için eleştirilerde de bulundu (Shimbun, 2025).

Bu noktada hükümet, yaptığı eylemlerin yasalara uygun olduğunu savunarak eleştirileri açık biçimde reddetti. Yaklaşık aynı dönemde yaşanan başka bir dizi gelişme de Kürt sığınmacıların durumuna yönelik kamu ilgisinin artmasına yol açmıştı. 13 Temmuz 2004'te iki Kürt aile, Tokyo'daki UNHCR bölge ofisinin önünde oturma eylemi başlattı ve Japon hükümeti tarafından zulme uğradıklarını ileri sürdü. 72 gün süren bu oturma eylemi süresince, Japonya'da mülteci statüsü tanınmalarını ya da üçüncü bir ülkeye yerleştirilmelerini talep ettiler. Japon avukatlar bu talepleri desteklemek üzere Adalet Bakanlığı'na sunmak için 6.000 imza topladı (Jar, 2010). Başlangıçta sığınmacı yanlısı sivil toplum örgütleri ve seçkin bireylerin çabaları hemen sonuç vermese de bu gruplar “Kürt sığınmacıların sınır dışı edilmesinin Japonya'nın uluslararası toplumdaki itibarını lekeleyeceği” şeklinde ifadelerle kamu desteği toplamaya çalıştılar (James, 2024).

Buna ek olarak, çok sayıda gazeteci de konuyla ilgili haber ve analizler yayımladı. Geleneksel olarak muhafazakâr, göçmen karşıtı ya da hükümet yanlısı bir çizgide olan

* Bu ekibin Türkiye'de yaptıkları soruşturma raporunda köyün muhtarına sorulan “Neden bu köyün bazı insanları Japonya'ya göç etmek istiyor? sorusuna karşın “Para kazanmak istiyoruz. Başka ne var ki?” şeklinde cevap vermiş ve bu cevap rapora yansımıştır. Raporda, köylülerle güvenlik görevlilerinin yan yana olduğu hatıra fotoğrafı çekildiği, herhangi bir zulmün olmadığını vurgulayan birkaç bölüm ve köylülerin hepsinin gülümsediği, polis şefiyle el sıkıştığı, en ufak bir gerginlik duyugusunun olmadığı ifadeleri de yer almıştır.

medya organları bile bu kez hükümetin görüşlerine karşıt pozisyon almaktan çekinmedi (Shimbun, 2025). Konuya ilişkin bilgiye erişim arttıkça, bu meseleyle ilgilenen kişi sayısı da artış gösterdi. Bu dinamikler arasında, başlangıçta liberal ve göçmen yanlısı gruplar ile medyanın dile getirdiği endişeler, zamanla toplumun daha geniş kesimlerine yayıldı.

Bu kararın ardından hükümet, daha fazla sayıda Kürt'ün Japonya'da kalmasına izin vermek amacıyla ya insani gerekçelerle özel oturma izni ya da geçici serbestlik izni kullanmaya daha sık başvurdu. Ancak, bu kararların ne kriterleri ne de sayısal verileri kamuoyuna açıklanmadı. Gerçekten de Japonya'da kaç Kürt'ün sığınma başvurusu yaptığı ya da bu başvuruların sonuçlarına dair ayrıntılı ve kamuya açık bir veri bulunmamaktadır. Ancak, Japonya'daki Kürt sığınmacılara destek veren medya kuruluşları ve profesyonel hukukçu grupların yayımladığı bilgilere göre, 2000'li yılların ortalarından bu yana Türkiye'ye sınır dışı edilen hiçbir Kürt bulunmamaktadır. Kürt sığınmacıların hiçbirinin mülteci olarak tanınmamış olabileceği ihtimali bulunsa da hükümetin sınır dışı politikalarını istisnai biçimde askıya aldığı açıktır.

Bugün Japonya'da 3.000'den fazla Kürt'ün yaşadığı tahmin edilmektedir; bu topluluğun en büyük kısmı Tokyo'nun kuzeyinde, Saitama Eyaleti'ndeki Kawaguchi ve Warabi şehirlerinde yaşamaktadır. Bazıları geçerli vizelerle ve özel oturma izinleriyle ikamet etmektedir. Kürt sığınmacıların Japonya'da resmî mülteci statüsüne kavuşmalarına yönelik herhangi bir umut görünmemektedir ve Kürt göçü giderek yasa dışı nitelik kazanmaktadır. Bu durum, yalnızca Kürt sığınmacılar için değil, Japonya'daki tüm sığınmacılar açısından bugün oldukça tartışmalı bir politika gündemi haline gelmiştir. Zira sınır dışı edilmemiş olsalar bile çoğu sığınmacı, yasal bir mülteci statüsü elde edemedi hukuki bir belirsizlik içinde yaşamaktadır.

4. Japon Toplumunda Kürtlerin Çatışma Potansiyeli

Göçmen toplulukların yerleşik nüfusla ilişkilerinde, yalnızca ekonomik ya da dilsel farklılıklar değil, aynı zamanda kültürel normlar ve sosyal pratikler de önemli çatışma alanları meydana getirebilir. Japonya'da yaşayan Kürt topluluğu da bu bağlamda dikkate değer bir örnektir. Özellikle Aichi Eyaleti'ne bağlı Toyokawa kenti gibi yerleşimlerde, Kürt göçmenlerin kamusal alan kullanımı ve sosyal etkileşim biçimleri, Japon mahalle kültürünün daha örtük, içe dönük ve sessizliğe değer veren yapısıyla çelişmektedir. Kürt toplumunun, tarihsel olarak Ortadoğu'daki toplumsal yapısından gelen kolektifçi eğilimleri vardır. Aile ve aşiret bağlarının güçlü olduğu bu yapı içinde, geniş katılımlı toplantılar, sokakta toplu halde vakit geçirme, kapı önlerinde uzun sohbetler gibi pratikler olağandır. Bu tarz davranışlar, Kürt kimliğinin bir ifadesi olmanın ötesinde, göçmenlik koşullarında da birbirine dayanma, kimlik koruma ve psikososyal destek amacıyla tekrarlanır.

Ancak Japon mahalle kültürü, özellikle “uchi-soto” (içerisi-dışarısı) ayrımı ile şekillenen, komşularla ilişkilerde mesafeli, gürültüsüz, dışavurumu az ve örtük iletişim üze-

rine kurulu bir normlar sistemine sahiptir (Ashby, 2013). Dolayısıyla Kürt göçmenlerin kamusal alandaki yoğun ve görünür sosyalleşme biçimleri, mahalle sakinleri tarafından çoğu zaman “düzen bozucu” ya da “rahatsız edici” olarak algılanmaktadır. Japon kültüründe sosyal ilişkiler, bireyin farklı sosyal ortamlarda değişken roller üstlenmesini ve iletişim biçimini duruma göre şekillendirmesini sağlar. Buna karşılık, Ortadoğu toplumlarından biri olan Kürt kültüründe aidiyet kavramı daha sabit ve yapısal bir karakter taşır. Aile, aşiret ve topluluk temelli kolektif yapılanma, bireyin kimliğini kalıcı biçimde tanımlar ve sosyal roller bu sabit yapılar üzerinden inşa edilir. Her iki kültürde de grup içi sadakat temel bir değer olsa da, Japon kültüründeki esnek, duruma bağlı aidiyet anlayışı ile Kürt kültüründeki katı, soy ve coğrafya temelli aidiyet algısı arasında önemli bir uyumsuzluk mevcuttur. Bu uyumsuzluk, özellikle kültürler arası iş birliğinin zorunlu olduğu militan yapılanmalar veya ideolojik dayanışma zeminlerinde farklı sadakat biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Burada Toyokawa örneğini vermek yerinde olacaktır.

Toyokawa, Japonya'daki en yoğun Kürt nüfusuna sahip yerleşimlerden biridir. Buradaki Kürt topluluğu, ağırlıklı olarak mülteci ya da geçici statüdeki bireylerden oluşmakta ve sınırlı sosyal destek mekanizmalarına sahiptir. Bu durum, kamusal alanda kolektif sosyalleşmeyi bir hayatta kalma stratejisine dönüştürmektedir. Toyokawa'daki bazı vakalar, bu karşılaşmaların komşuluk gerilimlerine, şikâyetlere, yer yer polis müdahalelerine yol açtığını belgelemektedir. Bu ihbarlarda Japon komşuların, Kürt bireylerin ev önünde ya da sokakta toplanmalarını “kamusal düzenin ihlali”, “gürültü kirliliği”, ya da “güvenlik riski” olarak tanımladıkları aktarılır. Öte yandan Kürt bireyler, bu tür sosyalleşme pratiklerini “topluluk olma hakkı” çerçevesinde değerlendirerek, kendi kimliklerini koruma olarak değerlendirilmektedir.

Bu konu, oldukça hassas ve çok katmanlı bir meseleye işaret etmektedir. Göç, kültürel farklılıklar, çocukluk sosyalliği, toplumsal algılar ve etnik önyargılar gibi konular iç içe geçmiş durumdadır. Bahsedilen türde şikâyetlerin arka planında yalnızca bireysel davranışlar değil, aynı zamanda kültürlerarası çatışmalar, toplumsal konumlandırmalar ve medya söylemleri gibi daha geniş dinamikler yer almaktadır. Göçmen gruplar ile yerel halk arasında gündelik yaşamın ortak mekânlarında — örneğin parklar, oyun alanları veya okul çevrelerinde — yaşanan sürtüşmeler, daha geniş kültürel ve toplumsal gerilimlerin birer yansımasıdır. Özellikle Japonya gibi homojen sosyal yapıların hâkim olduğu toplumlarda, farklı etnik veya kültürel geçmişe sahip çocukların oyun alışkanlıkları ve beden kullanımı gibi pratikleri, yerel normlarla çeliştiğinde çeşitli rahatsızlıkların ortaya çıkması olasıdır. Kürt çocuklarının sosyal öğrenimlerinde yer alan fiziksel temasın daha yoğun, iletişimin daha yüksek sesli ve hareketli olması gibi özellikler, Japon çocuklarının sosyalize olduğu daha sakin, kurallı ve mesafeli oyun biçimleriyle çatışma meydana getirmektedir. Bu tür etkileşimler sırasında yaşanan bir itiş-kakış, Kürt çocukları açısından sıradan bir oyunun parçası olarak algılanırken; Japon aileleri tarafından saldırganlık, disiplinsizlik veya tehdit olarak yorumlanmaktadır. Bu durum,

kültürel farkın bir yanlış anlama zemininde “tehlikeli diğer” inşasına dönüşmesine zemin hazırlar.

Son yıllarda, Japonya’da yaşayan Kürt göçmenlere yönelik olumsuz tutumlar giderek belirginleşmekte ve bu durum, sosyal medya platformlarından resmî söylemlere kadar geniş bir yelpazede kendini göstermektedir. Özellikle sosyal medya gibi platformlarda, “Kürtleri sınırlayın!”, “Vergilerimizi çalıyorsunuz!” ve “Ülkelerinize geri dönün!” gibi nefret söylemleri sıklıkla karşılaşılan ifadeler haline gelmiştir (Gendai, 2025). Bunun yanı sıra, Kürtlerin “aşırı gürültü yapmakla” suçlanması veya “yerel otoritelere karşı güvensizlik besledikleri” yönündeki iddialar da yaygın şekilde dolaşımda olan stereotipler arasında yer almaktadır. Japon toplumundaki bu olumsuz algı, yalnızca yetişkinlerle sınırlı kalmayıp, genç nesillere de sirayet etmiş durumdadır. Eğitim kurumlarında dahi, Kürt kökenli öğrencilerin varlığına dair tepkiler gözlemlenmektedir. Örneğin, bazı öğretmenlerin, “Neden bu öğrenciyi okulumuza almak zorunda kaldık?” şeklindeki ifadeleri, kurumsal düzeyde dışlayıcılığın izlerini taşımaktadır (Gendai, 2025a). Ayrıca, velilerin okul idaresiyle yaşadığı gerilimler de kayda değer bir sorun alanı oluşturmaktadır.

Buna ek olarak Japon medyası, özellikle Tokyo’nun Nishi-Kawaguchi bölgesindeki Kürt topluluğunu sıklıkla “suç potansiyeli taşıyan bir grup” olarak ele almakta ve bu durum, toplumsal yargıları beslemektedir. Saitama eyaletindeki Kawaguchi ve Warabi gibi şehirlerde yaşayan Kürtlere yönelik nefret söylemi, internet forumlarında yoğun şekilde üretilmekte ve yayılmaktadır (Shimbun, 2025a). Dikkat çeken bir diğer husus, 2022 yılında Warabi İstasyonu’nda yaşanan bir olayın medyada etnik nefrete dönüşerek sunulmasıdır. “Kürtlerin saldırgan davranışları” başlığıyla servis edilen bir videoda, aslında provokasyon sonucu ortaya çıkan bir gerilim, Kürt sığınmacıların üzerine yıkılmıştır. Benzer şekilde, “Kürtlerin parkları işgal ettiği” yönündeki iddialar da yerel halkın tepkisini artırmaktadır.

Japonya’nın göçmen politikaları, özellikle Kürt sığınmacılar açısından oldukça katı bir çerçeve çizmektedir. Adalet Bakanlığı verilerine göre, son 15 yılda 9.700’den fazla Türk vatandaşı mülteci statüsü için başvuruda bulunmuş, ancak yalnızca bir kişi bu statüyü elde edebilmiştir. Başvuruları reddedilenler ise, sınır dışı edilme sürecinde çalışma ve sağlık hizmetlerinden yararlanma haklarından mahrum bırakılmaktadır (NHK, 2024). Bu durum, özellikle Kawaguchi gibi bölgelerde yaşayan Kürtlerin sosyoekonomik açıdan dezavantajlı konumunu daha da derinleştirmektedir.

Japonya’nın homojen toplum yapısı içerisinde, Kürt göçmenler hem kültürel hem de yasal anlamda ciddi bir dışlanmayla karşı karşıyadır. Yerel yönetimlerin bazıları (örneğin, Warabi Belediye Başkanı’nın) çok kültürlü yaşamı destekleme çabalarına rağmen, genel kamuoyundaki bakış açısı ve medyanın olumsuz temsili, bu topluluğun entegrasyonunu zorlaştırmaktadır (Shimbun, 2025a). Öte yandan, Türkiye’deki siyasi gerilimlerin bir uzantısı olarak Japonya’ya taşınan etnik çatışmalar (örneğin, 2015’te

Tokyo'daki Türk Büyükelçiliği önündeki arbede gibi) de Kürtlerin “sorunlu bir azınlık” olarak damgalanmasına yol açmaktadır (BBC, 2015). Bu bağlamda, Japonya'daki Kürt topluluğunun geleceği hem uluslararası siyasetin hem de Japon göçmen politikalarının kesişiminde şekillenmeye devam edecek gibi görünmektedir.

14 Nisan 2024 tarihinde, Japonya'nın Saitama Eyaleti'ne bağlı Kawaguchi Şehri'nde yaklaşık 10 kişilik bir grup, üzerinde “Kürt suçlarını ve sahte mültecileri ortadan kaldırın!” yazılı pankartlar taşıyarak gösteri düzenlemişti. Ayrıca 4 Temmuz 2024 gecesi iki yabancı uyruklu arasında yaşanan bir bıçaklı saldırı olayı ile yedi kişi cinayete teşebbüs ve çeşitli diğer suçlamalarla gözaltına alınmış, ancak haklarında dava açılmamıştı. Saitama Emniyet Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada, olayın ardından yaklaşık 100 kişilik bir kalabalık, yaralı kişinin kaldırıldığı Kawaguchi Belediye Tıp Merkezi önünde toplanarak gerginlik yaşatmış ve bu durum kavgaya dönüşmüştü. Söz konusu tıbbi merkez, güvenlik gerekçesiyle yaklaşık beş buçuk saat boyunca acil servis hizmetlerini askıya almak zorunda kalmıştı. Yapılan açıklamada, gözaltına alınan kişilerin Kürt kökenli olduğu ve olay yerinde toplananların faillerin ve mağdurların yakın çevresinden oluştuğu ifade edilmişti. Bu gelişmelerin ardından sosyal medyada Kürt topluluğunu hedef alan ve “Kürtler suç örgütüdür” gibi söylemlerin yaygınlaştığı gözlemlenmiştir. Olayların ardından güvenlik güçleri, mahalle sakinleriyle birlikte devriye faaliyetlerini artırmış; kamuya açık alanlarda alkol tüketen bireyler uyarılmış ve kurallara aykırı parklar hakkında ihbarda bulunulmuştu (Asada, Asano, Nikaido, & Yamada, 2024). 2024 yılı haziran ayında Kawaguchi Şehri'nde Liberal Demokrat Parti grubu, yerel meclise “Bazı Yabancı Uyruklular Tarafından İşlenen Suçlara Karşı Daha Etkili Önlemler Alınması Gerektiğine Dair Görüş Bildirisi” sunmuş ve bu bildiri meclis çoğunluğu tarafından kabul edilmiştir (Hitoshi, 2023).

Kawaguchi'de Kürt nüfusunun yaklaşık on yıl önce artmaya başladığı, bazı bireylerin lüks araçlarla ve yüksek sesli şekilde dolaşarak çevre sakinlerinin rahatsızlık duyabileceği davranışlar sergilediği yönünde kamuoyunda sürekli şikayetler olmuştu. Bu algılar, geçmişte yaşanan bazı olaylarla daha da pekişmiştir. Örneğin, Eylül 2012'de, 20'li yaşlardaki bir Kürt erkeğin, bir genç kızla rızası dışında sarkıntılık ettiği iddiasıyla gözaltına alınması ve daha sonra şartlı tahliye edilmesi, yabancı karşıtı grupların protesto gösterileri düzenlemesine neden olmuştu. Bu dönemde, Zaitokukai adlı aşırı sağcı örgüte bağlı grupların eylemleri artmış, hoparlörlü propaganda araçları kullanılmıştı. Sosyal medya, Kürt karşıtı söylemlerin yayılmasında önemli bir rol oynamış; “Kürtleri sınır dışı edin” ve “Tüm Kürtleri öldürün” gibi açıkça nefret söylemi içeren ifadeler sıkça paylaşılmıştır. Kawaguchi ve Warabi şehirleri, halk arasında sıklıkla “Warabistan” olarak anılmakta; bu bölgelerde yaşayan Kürtler ise medyada genellikle saldırgan ve potansiyel olarak tehlikeli bireyler şeklinde tasvir edilmektedir (YJ, 2024).

Japonya'da yaşayan Kürt topluluğu, büyük ölçüde mültecilik statüsüne sahip olmaktan ya da hukuki açıdan sorunlu konumlarda ikamet etmektedir. Bu durum, yerel halk

arasında huzursuzluk ve güvensizlik duygularının oluşmasına da neden olmaktadır. Japonya, tarihsel olarak çok az sayıda Kürt bireyi mülteci olarak kabul etmiş olmasına rağmen, başvuruda bulunan kişilere fiilen ülkede kalma imkânı tanımaktadır. Ancak bu geçici statü, Kürt bireylerin topluma uyum süreçlerini olumsuz etkilemekte ve Japon kültürel normlarıyla uyumsuzlukları olduğuna dair algıların oluşmasına yol açmaktadır. Bu durum ise Japonlar tarafından Japon kültürüne hakaret edildiği algısına yol açmaktadır (YJ, 2024).

1996 yılından itibaren Kawaguchi kentinde Kürt nüfusunda gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Günümüzde, kaçak göçmenler de dahil olmak üzere bu kentte yaklaşık 2.500 Kürt'ün yaşadığı tahmin edilmektedir. Bu süreçte, kamu düzeniyle ilgili olarak çöp atma kurallarına uymama, gece geç saatlerde gürültü yapma ve uygunsuz araç parkı gibi konularda çok sayıda şikayet dile getirilmişti. Bunun yanı sıra, bazı bireylerin karıştığı trafik kazaları, cinsel saldırı iddiaları gibi daha ciddi suç olayları da rapor edilmiştir. Bir Japon vatandaşının şikayetinde “Kürtler ile diğer yabancılar arasında fark var. Polis hakkında hiçbir şey düşünmüyorlar ve güvenlik güçlerinden korkmuyorlar. Kürtler, kanuna saygı duymadan ve polisten korkmadan gruplar halinde hareket etmeye devam etmelerine izin verilirse, şehir kanunsuz bir yer haline gelecektir” ifadeleri yer almaktadır (JF, 2024).

Çalışma hayatına dahil olan Kürt bireylerin bir bölümü, başlangıçta Japon müteahhitlerin yanında işçi olarak çalışırken, zamanla kendi işlerini kurmuşlardır. Günümüzde Saitama Eyaleti'nin güneyinde yaklaşık 200 civarında, çoğu bireysel işletme şeklinde faaliyet gösteren Kürt kökenli yıkım şirketi bulunduğu ifade edilmektedir. Toplumdaki bu yapısal değişiklikler ve bazı münferit olaylar, zamanla Kürt karşıtı söylemlerin artmasına neden olmuştur. 20 Ağustos 2024 tarihinde, 30'lu yaşlardaki bir kişinin, Kürt topluluğuna yönelik tehdit ve nefret içerikli bir mesajı — “Bütün Kürtleri öldürüp domuzlara yem edeceğiz” başlığıyla— bir destek grubunun internet sitesine gönderdiği iddiasıyla Saitama Bölge Savcılığı'na sevk edildiği bildirilmişti. Kawaguchi kentinde yapılan röportajlarda vatandaşlar; “Araç motorlarının sesi çok yüksek”, “Günlük yaşamdaki gürültü artık tahammül edilemez boyutta” ve “Süpermarket önlerinde gruplar halinde toplanmaları ürkütücü” gibi görüşler beyan etmişlerdir. Ayrıca, az sayıda da olsa bazı Kürt bireylerin adli vakalara karışmaları, kamuoyunda oluşan olumsuz algının güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Kürtlere yönelik nefret söylemleri, Japonya'da ilk değildir. Bu tür ayrımcı yaklaşımların Japon toplumunda önceki örnekleri de bulunmaktadır. Geçmişte benzer söylemler ve eylemler, önce Kore kökenlilere, ardından Çinlilere yönelmiş; sadece çevrimiçi platformlarda değil, gösteriler ve mitingler yoluyla da dışlayıcı tutumlar sergilenmiştir. Bu bağlamda ayrımcı aktörlerin söylem ve yöntemleri sabit kalmakta, ancak hedef topluluklar dönemsel olarak değişmektedir (Koichi, 2024). Kürt topluluğuna yönelik toplumsal algılar da son yıllarda giderek artan bir şekilde tartışma konusu hâline gelmiştir.

Yerel halktan bazı bireyler, dar sokaklarda sürüş tarzlarını “motorcu çetesi benzeri” olarak nitelendirmekte, toplu hareket etme eğilimlerini ise tehditkâr bulmaktadır. Maekawa alışveriş bölgesinde yaşanan bir trafik kazasının ardından, olay yerinden hızla uzaklaşan sürücünün Kürt kökenli olduğu yönündeki iddialar ve ardından 20’ye yakın kişinin protesto amacıyla bölgeye toplanması, bu algıyı daha da pekiştirmiştir. Yıkım sektöründe çalışan bazı Kürt bireylerin yasal statülerinin belirsiz olması ve geçici statü kapsamında çalışıyor olmaları, sektörde ücretlerin düşmesine neden olduğu yönünde yerel esnaf ve işverenler tarafından da eleştirilmektedir. Ayrıca, Kürt işverenlerle çalışanlar arasında belirgin bir sosyal ve ekonomik uçurumun bulunduğu ifade edilmekte; bu durumun, topluluk içinde sık sık anlaşmazlıklara yol açtığı da belirtilmektedir. Japon vatandaşlar, bu çatışmalar nedeniyle emniyet güçleriyle iletişime geçmekte ve daha fazla kolluk müdahalesi talep etmektedir. Kawaguchi Şehir Konseyi’ndeki Liberal Demokrat Parti grubu, Haziran 2023’ta “Bazı Yabancı Uyrıklular Tarafından İşlenen Suçlara Karşı Daha Etkili Önlemler Alınmasına Yönelik Görüş Bildirisi”ni sunmuş ve 29 Haziran’da yapılan oylamada, 35 kabul ve 7 ret oyu ile önerge onaylanmıştı. Metinde doğrudan etnik kimlik belirtilmese de kamuoyunda bu bildirinin ağırlıklı olarak Kürt topluluğunu işaret ettiği yönünde bir kanaat oluşmuştur (Miyoshi, 2025).

Japonya’da en kalabalık Kürt nüfusuna ev sahipliği yapan Kawaguchi Şehri’nde yaklaşık 2.000 Kürt’ün yaşadığı tahmin edilmektedir. Şehir sakinlerinden 55 yaşındaki bir kişi, Kawaguchi’nin halihazırda yüksek oranda yabancı nüfusa alışkın olduğunu belirtmiş, ancak Kürt topluluğu ile diğer yabancı gruplar arasında bir fark olduğunu öne sürmüştür. Bu farkın, “Kürt bireylerin kolluk kuvvetlerine karşı kayıtsızlığı” ve “hukuka duyulan saygının yetersizliği” olarak tanımlanması, şehirde Kürtlerin kamu düzenini tehdit edebileceği yönündeki algının yayılmasına neden olmuştur (JF, 2024). Toplumda sıklıkla dile getirilen şikâyetler arasında, dikkatsiz araç kullanımı, gece saatlerinde yüksek sesle gürültü yapılması, çöp atma kurallarına uymama ve market çevrelerinde toplanarak kamu düzenini bozucu davranışlar sergilenmesi yer almaktadır. Ayrıca, Kürt bireylerin grup halinde hareket etme eğilimleri, zaman zaman topluluk içi kavgalara dönüşmekte ve bu durum yerel halkta güvensizlik ve huzursuzluk meydana getirmektedir. COVID-19 pandemisi döneminde Kawaguchi Belediyesi, Kürt topluluğu arasında salgının yayılmasından endişe duyarak ücretsiz PCR testleri ve aşı kampanyaları düzenlemişti. Ancak bu hizmetlerin beklenen ölçüde sonuç vermemesi, kamu kaynaklarının etkin kullanımı konusunda tartışmalara yol açmıştır. Bazı yerel gözlemciler, Asya kökenli diğer yabancı grupların (örneğin Çinli ve Koreli toplulukların) Japon görgü kurallarına daha fazla uyum sağladıklarını ifade ederek, bu gruplarla Kürtler arasında kültürel uyum düzeyi açısından fark olduğunu vurgulamaktadır (FNG, 2023).

Kürt topluluğuna yönelik şikâyetlerin özellikle 2021 yılından itibaren artış gösterdiği, güvenlik ve toplumsal uyum konusunda endişelerin kamuoyunda daha sık dilelendirildiği görülmektedir. Bazı kadın bireylerin gece saatlerinde istasyon çevresinde yürümekten çekinmeleri ve cinsel taciz vakalarına ilişkin söylentiler, Kürt topluluğuna

karşı duyulan nefreti artırmaktadır. Bu bağlamda, Haziran 2023'te Kent Konseyi'ne sunulan ve oy çokluğuyla kabul edilen önerge kapsamında, kamu güvenliğinden sorumlu kurumlara (Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı, Saitama Valiliği, Emniyet Müdürlüğü vb.) polis sayısının artırılması ve yaptırımların güçlendirilmesi çağrısında bulunulmuştur. Bu gelişmelerin hemen ardından, 4 Temmuz 2023'te Kawaguchi Belediye Tıp Merkezi önünde yaklaşık 100 Kürt bireyin toplanması sonucu çıkan arbede, güvenlik güçlerinin müdahalesini gerektirmişti. Ayrıca 12 Temmuz 2023'te, Kürt bir ortaokul öğrencisinin bir alışveriş merkezinde yüksek sesle müzik dinlemesi, sigara içmesi ve güvenlik görevlilerini tehdit etmesi gibi davranışlar da güvenlik tartışmalarını yeniden gündeme taşımıştı. Söz konusu öğrenci, olayın ardından tesisi "havaya uçurma" tehdidinde bulunmuş; sonrasında geri dönerek havai fişek atmıştı. Bu gelişmeler sonucunda, öğrenci "tehdit" ve "iş engelleme" suçlamalarıyla Saitama Emniyeti tarafından gözaltına alınmıştı (RM, 2023). Japonya'da uzun süredir Kürtlere yönelik artan toplumsal şikâyetler, yerel yönetimlerin güvenlik odaklı müdahale talepleri ve bazı münferit adli vakaların medyatikleştirilmesi, Kürt kimliğinin kamusal alanda kriminalleştirilen bir figüre dönüşmesine neden olmuştur. Kürt bireylerin kent yaşamına katılım biçimleri, yerel halk tarafından sıklıkla kamu düzenine tehdit olarak yorumlanmış; bu durum, etnik temelli dışlayıcı söylemlerin meşrulaşmasına da zemin hazırlamıştır.

Sonuç

Japonya'nın terörle mücadele politikaları, 1995'teki Tokyo metrosu saldırısı ve 2001'deki 11 Eylül saldırılarıyla belirgin bir dönüşüm geçirmiştir. Başlangıçta olay bazlı ve yumuşak bir yaklaşım benimsenmiş, uzun vadeli stratejiler oluşturulmamıştır. Ancak küresel güvenlik baskıları ve ABD ile ittifak ilişkileri, Japonya'yı hukuki ve yapısal önlemler almaya yönlendirmiştir. Bu süreçte anayasal sınırlılıklara sadık kalınarak, lojistik destek ve bilgi paylaşımı gibi diplomatik katkılar ön planda tutulmuştur. Japonya, güvenlik politikalarını temel haklar, barışçıl anayasa ve toplumsal istikrar ilkeleriyle dengelemeye devam etmektedir.

11 Eylül sonrası Japonya'da güvenlik, yalnızca dış politikada değil, iç siyasette de belirleyici bir gündem hâline gelmiştir. Koizumi hükümeti, terörle mücadeleyi hem ABD ile iş birliği hem de iç kamu düzeni bağlamında meşrulaştırmaya çalışmıştır. Ancak Japon kamuoyu, Batı'daki güvenlik devleti uygulamalarına karşı temkinli bir tutum sergilemiş, özgürlük-güvenlik dengesi önemsenmiştir. Sarin gazı saldırısının ardından kriz yönetimi ön plana çıkmış, fakat anayasal sınırlılıklar ve halkın barışçıl değerleri, hükümetin daha radikal adımlar atmasını engellemiştir. Japonya'nın güvenlik politikaları, hâlâ reaktif ve normatif temellidir.

PKK meselesi ise Japonya için doğrudan bir güvenlik tehdidi olarak algılanmamaktadır. Ancak, Türkiye'nin bu alandaki diplomatik başarıları, Japon toplumunun Kürt meselesine olan sınırlı duyarlılığı ve Türkiye'yi yakından izleyen bazı Japon bireyle-

rinin sosyal medya üzerinden yaptıkları açıklamalar, bu meselenin Japon kamuoyunda popülerlik kazanmasına sebep olmaktadır. Bununla birlikte, Japonya'da yaşayan Kürt nüfusunun büyük çoğunluğunun karşılaştığı ciddi sosyo-ekonomik sorunlar, PKK'nın ülke içindeki örgütsel faaliyetlerini engelleyen temel faktörlerden de biridir. Ayrıca, Japon hükümetinin sergilediği göçmen politikaları ve iç güvenlik stratejileri, PKK'nın Japonya'da bir tehdit unsuru olarak ortaya çıkmasını neredeyse imkânsız hale getirmektedir. Bu durum, Türkiye'nin uluslararası alanda etkili bir şekilde yürüttüğü diplomasi ile daha da pekişmektedir.

Kaynakça

- Altun, T. (2023, Aralık 6). *PKK, Japonya'da kamu güvenliği istihbarat teşkilatının terör örgütleri listesine alındı*. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/pkk-japonyada-kamu-guvenligi-istihbarat-teşkilatinin-teror-orgutleri-listesine-alindi/3075264>
- Asada, T., Asano, M., Nikaido, Y., & Yamada, N. (2024, Nisan 20). 埼玉の在日クルド人に差別や攻撃 県外からも電話「SNSで見た」. <https://www.asahi.com/articles/ASS4M4DZ9S4MUTIL01CM.html>
- Ashby, D. (2013). Uchi/Soto in Japan: A global turn. *Rhetoric Society Quarterly*, 43(3), 256–269.
- BBC. (2015, Ekim 25). *Japonya'da oy veren Türk ve Kürtler arasında çatışma*. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/10/151025_japonya_oy_catisma
- Bozkuş, S. (2024, Eylül 4). *Halkı ölümle tehdit eden terör örgütü PKK'dan Japonya'da özerklik çığırkanlığı*. <https://www.yenisafak.com/dunya/halki-olumle-tehdit-eden-teror-orgutu-pkkdan-japonyada-ozerklik-cigirtkanligi-4642875>
- Cronin, R. P. (2005). The North Korean nuclear threat and the U.S.-Japan security alliance: Perceived interests, approaches, and prospects. *The Fletcher Forum of World Affairs*, 29(1), 51–73.
- FNG. (2023, Kasım 6). 川口市ではクルド人による問題行為が指摘されている。実際にどのような問題が起きているのか.... <https://www.fn-group.jp/3621/>
- Fukushima, A. (2017). *Japanese public security philosophy: From militarism to civilian-centered governance*. Kyoto University Press.
- Gendai. (2025, Mart 30). 「国に帰れ、税金ドロボー！」クルド人の少年が、クラスメイトに言われた「衝撃の一言」...SNSでの「クルド人叩き」が、子供達にも「飛び火」していた...! <https://gendai.media/articles/-/150049>
- Gendai. (2025a, Şubat 22). 埼玉県川口市「行政のサポートがなければこれ以上はもたない...」クルド人問題への対応に苦しむ教員たちの「心からの訴え」 https://gendai.media/articles/-/146530?page=2#google_vignette
- Hashizume, D. (2018, Eylül 25). *Why were young people drawn to asahara shoko? Questions posed by the aum incidents*. https://www.japanpolicyforum.jp/pdf/2018/no49/DJweb_49_sco_01.pdf
- Hitoshi, M. (2023, Ağustos 30). 在日外国人の暴走に「住民は恐怖している」は本当か？ 現地で見た埼玉県川口市「クルド人騒乱」の真実. <https://wpb.shueisha.co.jp/news/society/2023/08/30/120508/>
- Ishii, T. (2024, Mart 3). 川口のクルド人ら、記者・石井を「人権侵害だ」と提訴-石井は

- 反撃、支援を要請. <https://protectjapan.jp/3986>
- JAMES.(2024, Ocak 12). 研究会・講演会. https://www.james1985.org/modules/meetings/index.php?content_id=113#oral0607
- JAR. (2010, Ekim 12). 第4回前編 クルド難民強制送還事件：国、国連、市民はどう動いたのか. <https://www.refugee.or.jp/10th/10th4-1/>
- JF. (2024, Mart 25). 川口クルド問題、地元当事者の声続々「政治が動いてくれない」社会の分断一層進む恐れも. <https://japan-forward.com/ja/%E5%>
- Katayama, Y. (1989). *Terrorism in Japan since 1969: A study of the activities of the Japanese red army*. University of Aberdeen.
- Kliman, D. M. (2006). *Japan's post-9/11 security strategy: The self-defense forces in a globalized world*. Bloomsbury Publishing.
- Kobayashi, Y. (2015). Assessing reform of the Japanese intelligence community. *International Journal of Intelligence and Counter-Intelligence*, 28(4), 717–33.
- Koichi, Y. (2024, Ekim 4). 埼玉・在日クルド人の今—暴走する「ヘイト」は止まらないのか. <https://www.nippon.com/ja/in-depth/d01048/>
- Midford, P. (2011). *Rethinking japanese public opinion and security: From pacifism to realism?*. Stanford University Press.
- Miyoshi, N. (2025, Şubat 25). 「運転していたのは地元では札付きのワル」無免許運転、性犯罪未遂も…埼玉県川口市「クルド人問題」混迷の理由. <https://bunshun.jp/articles/-/76956>
- Nakatsuji, K. (2022). *Japan's security policy*. Taylor & Francis.
- Nasu, H. (2019). *Japan's security law and societal stability: Post-war pacifism in counterterrorism*. University of Tokyo Press.
- NHK. (2024, Şubat 2). 埼玉・川口市がクルド人めぐりに異例の訴え なぜ？現場で何が？. <https://www.nhk.or.jp/shutoken/wr/20240202a.html>
- Nishida, K. (2001). A social psychological analysis of Aum Shinrikyo's criminal behavior. *Japanese Journal of Social Psychology*, 16(3), 170–183.
- Omata, N. (2015, Ekim 7). Open wallet, closed doors: exploring japan's low acceptance of asylum seekers. <https://www.migrationpolicy.org/article/open-wallet-closed-doors-exploring-japan%E2%80%99s-low-acceptance-asylum-seekers>
- Rinehart, I. E. (2013). Collective self-defense and us–Japan security cooperation. *East-West Center*, 1-22.
- RM. (2023, Mart 15). クルド人問題とは？. <https://www.risk-megane.com/others/7292/>
- Sabah, D. (2024, Mayıs 13). *Japanese parliament moves to freeze terror group PKK assets*. <https://www.dailysabah.com/politics/war-on-terror/japanese-parliament-moves-to-freeze-terror-group-pkk-assets>
- Sakurai, Y. (2006). The risk of religious freedom: Asking the meaning of terrorism by Aum Shinrikyo. *Journal of the Graduate School of Letters*, 31-43.
- Sankei, T. (2023, Haziran 6). <独自>公安庁がクルドPKKを「テロ組織」除外 トルコ大統領が岸田首相に不快感報道 サイトは閲覧停止. <https://www.sankei.com/article/20231206-T6MPQYCKXRBVXMKQOFWJLHBK4Y/>

Shimbun. (2025, Ocak 26). クルド人ヘイトに使われる20年前の「出稼ぎ報告書」が犯したタブー 「重大な人権侵害」と法務省は批判を浴びた. <https://www.tokyo-np.co.jp/article/381820>

Shimbun. (2025a, Mart 16). 事実はどこだ? ネットに流れる「クルド人批判」 記者が現場を歩き、投稿者に会って事情を尋ねた結果は. <https://www.tokyo-np.co.jp/article/392028>

Shimbun, S. (2024, Aralık 3). Sealed report on refugee claims of some Kurds raises questions. <https://japan-forward.com/sealed-report-on-refugee-claims-of-some-kurds-raises-questions/>.

Tsuchiya, M. (1996). Basic information on nerve gas and the use of sarin by Aum Shinrikyo. *Mass Spectrometry*, 44(3), 293-299.

Ushiyama, R. (2023). *Aum Shinrikyō and religious terrorism in japanese collective memory*. Oxford University Press.

YJ. (2024, Nisan 19). なぜクルド人は「叩かれる」のか。日本の難民制度を「悪用」していると見られてしまうワケ. <https://news.yahoo.co.jp/articles/278edb038e0643b7e47f069ba48b50ed986c1129?page=1>

Extended Abstract

When it comes to terrorism in Japan, two incidents stand out as particularly influential in shaping public consciousness: the international terrorist operations carried out by the Japanese Red Army in the 1970s, and the 1995 sarin gas attack on the Tokyo subway by the Aum Shinrikyo cult. These events not only exposed critical vulnerabilities within Japan's security infrastructure but also had a lasting impact on societal perceptions of terrorist threats. However, the terrorist attacks of September 2001 in the United States marked a pivotal turning point in Japan's counterterrorism policies. Although the attacks occurred outside of Japan, their global repercussions led to a widespread reassessment of security strategies around the world, and Japan was no exception. In the aftermath of 9/11, Japan's approach to counterterrorism underwent significant qualitative shifts. These changes extended beyond legislative reforms, influencing both public discourse and the broader political landscape concerning national security.

The terrorist attacks that occurred in the United States in 2001 triggered a significant transformation in Japan's national security policies. In particular, the U.S.-led call for a global war on terror following 9/11 exerted considerable diplomatic pressure on Japan, compelling it to reassess its strategic posture (Fukushima, 2017). In order to maintain its alliance with the United States and to assume a more proactive role in international security efforts, Japan was required to take concrete policy steps. In this context, the Japanese government enacted the Anti-Terrorism Special Measures Law in October 2001. This legislation allowed the Japan Self-Defense Forces (JSDF) to provide logistical support in international missions, while remaining within the constraints of Japan's pacifist constitution. One notable implementation of this law was the refueling support provided by the JSDF to U.S.-led operations in the Indian Ocean, representing a strategic yet constitutionally sensitive contribution to international counterterrorism

initiatives (Kliman, 2006).

This legislative measure reflects Japan's efforts to maintain its traditional image as a non-militarized state while simultaneously contributing to security initiatives led by the United States. During this period, Japan prioritized diplomatic and logistical support over direct military engagement, aiming to balance its constitutional constraints with its responsibilities as a member of the international community. In addition to its external commitments, Japan also implemented a series of domestic security measures in the post-2001 period. These included the enhancement of airport and seaport security, the strengthening of intelligence-sharing mechanisms, and the tightening of policies aimed at combating illegal immigration. However, these measures did not evolve into a comprehensive framework for countering domestic threats comparable to those adopted in the United States or Europe. Rather, Japan continued to place a strong emphasis on the protection of fundamental rights and freedoms, with state intervention carefully regulated by the principle of proportionality. Throughout this era, the Japanese government consistently emphasized an approach to counterterrorism that was grounded in international cooperation and the rule of law. This underscores Japan's attempt to construct its role within the global security architecture not solely through military capability, but as a normative actor committed to legal and ethical standards.

Although Japan's experience with terrorism has been relatively limited compared to other countries, this has played a significant role in shaping its national security and counterterrorism approaches. Instances of political violence have occurred sporadically throughout Japanese history. For example, in the May 15 Incident of 1932, ultranationalist naval officers assassinated Prime Minister Inukai Tsuyoshi, while the League of Blood (Ketsumeidan) in the early 1930s targeted liberal politicians and business leaders. However, modern forms of terrorism became more prominent in Japan during the postwar era. In the 1970s and 1980s, the Japanese Red Army (JRA), a radical left-wing militant group, emerged as a transnational terrorist actor. The JRA became internationally notorious for attacks such as the 1972 Lod Airport massacre in Israel and the 1974 hostage crisis at the French Embassy in The Hague. Embracing a global revolutionary ideology, the JRA forged alliances with other terrorist organizations, thereby connecting Japan to the broader phenomenon of transnational terrorism. On March 20, 1995, Japan experienced one of the most severe terrorist attacks in its modern history. The Tokyo subway sarin gas attack, carried out by members of the religious cult Aum Shinrikyo, represented a critical turning point not only for Japanese domestic security but also for the global understanding of terrorism. This incident demonstrated the possibility of using weapons of mass destruction against civilians in an advanced, industrialized society and triggered a profound social trauma in Japan.

In the early 1990s, a group of Kurdish asylum seekers, the majority of whom had fled from Turkey, applied for refuge in Japan. At the time, there was minimal public or civil

society scrutiny of Japan's asylum and immigration policies. However, a significant incident in 2004 brought renewed attention to the issue. That year, the Immigration Bureau of Japan came under public scrutiny when it was revealed that, in July, a delegation of officials had been dispatched to Turkey to conduct a field investigation in towns from which many Kurdish asylum seekers had originated. This visit had not been publicly announced; the fact only came to light during an administrative court case challenging the rejection of numerous Kurdish asylum applications in Japan. The delegation's report, submitted as evidence to the Tokyo District Court, was leaked to the public in August 2004. The court ultimately accepted the evidence collected during the visit and, in 2005, ruled in favour of upholding the government's decision to reject the asylum applications. Nevertheless, the fact that Japanese officials had conducted investigative activities in the countries of origin of asylum seekers raised serious concerns. Such a practice was highly unusual and, within international refugee law standards, largely unprecedented.

Awareness of the PKK and the broader Kurdish community in Japan has notably increased, particularly in light of developments that took place in 2024. During this period, member of the House of Representatives from the Liberal Democratic Party, Hitoshi Matsubara, initiated parliamentary discussions concerning the activities of the PKK within Japan. As a result, significant legislative steps were taken against individuals and organizations found to be providing financial support to the group, including the enactment of a law authorizing the freezing of PKK-related assets. Japanese journalist Ishii Takaaki reported that during recent Newroz celebrations, certain Kurdish groups residing in Japan publicly expressed support for the PKK by displaying its flags and singing its anthems, which stirred considerable discomfort among the Japanese public (Ishii, 2024). Given Japan's generally insular and order-oriented societal structure, political activism by foreign communities is often viewed with apprehension. Media coverage of such events tends to reinforce negative public perceptions and contributes to a more cautious stance toward immigrant populations. In a policy statement delivered within the framework of international security considerations, Foreign Minister Yoko Kamikawa emphasized the necessity for a more vigilant and comprehensive approach toward the presence and activities of foreign terrorist organizations in Japan. This statement has been widely interpreted in the context of the PKK's increasing cultural and political engagements in the country in recent years.

Kamikawa has emphasized that the PKK constitutes not only a national security threat to Turkey but also a broader global concern, asserting that Japan, too, bears responsibility for taking appropriate measures against this transnational threat. It is estimated that over 3,000 Kurds currently reside in Japan, with the largest concentration living in the cities of Kawaguchi and Warabi in Saitama Prefecture, located north of Tokyo. While some members of this community live in Japan with valid visas or special residence permits, the prospect of obtaining official refugee status remains bleak. As a result, Kurdish migration to Japan is increasingly acquiring an irregular or undocumented character.

This development has become a contentious policy issue not only for Kurdish asylum seekers but also for Japan's broader refugee and immigration regime. Although many asylum seekers are not deported, they continue to live under legal uncertainty without being granted formal refugee recognition. Japan's neighbourhood culture is structured around a social framework shaped by the "uchi-soto" (inside-outside) distinction, characterized by reserved interactions, low expressiveness, and implicit modes of communication. In this context, the visible and communal forms of public socialization practiced by Kurdish migrants are often perceived by local residents as disruptive or socially intrusive. Japanese social relations tend to rely on fluid and situational roles, where individuals adjust their behaviour according to changing contexts. In contrast, Kurdish culture—shaped by its Middle Eastern roots—places a greater emphasis on fixed and structurally defined notions of belonging. Identity is deeply rooted in collective units such as the family, tribe, and community, which serve as the primary framework for constructing social roles. Although loyalty to the group is a shared value in both cultures, a fundamental divergence exists between the situational and flexible sense of belonging characteristic of Japanese society and the rigid, lineage- and territory-based affiliations that dominate Kurdish identity structures. This divergence becomes particularly pronounced in militant organizations or ideological networks where intercultural cooperation is required, often leading to conflicting forms of loyalty and allegiance.

The PKK issue is not perceived as a direct security threat by Japan. However, Turkey's diplomatic achievements in this domain, combined with the limited sensitivity of Japanese society toward the Kurdish question and the public commentary of certain Japan-based individuals who closely follow Turkish affairs via social media, have contributed to a gradual rise in the visibility of the issue within Japanese public discourse. Nonetheless, one of the primary factors inhibiting the PKK's organizational activities in Japan is the severe socioeconomic challenges faced by the majority of the Kurdish population residing in the country. Moreover, Japan's immigration policies and domestic security strategies have created a regulatory environment in which the emergence of the PKK as a tangible threat is rendered virtually impossible. This dynamic is further reinforced by Turkey's proactive and increasingly effective diplomatic engagements on the international stage, which continue to shape perceptions and policy orientations regarding transnational security risks such as the PKK.

TÜRKAD

CİLT: 2

SAYI: 3

HAZİRAN 2025
